



UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Optimizing oral health: Towards a tailored, effective and cost-effective dental care

Vermaire, J.H.

Publication date
2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Vermaire, J. H. (2013). *Optimizing oral health: Towards a tailored, effective and cost-effective dental care*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Dankwoord



Dankwoord

Als dan uiteindelijk alle hoofdstukken zijn geschreven, moet er nog begonnen worden aan het hoofdstuk dat hoogstwaarschijnlijk het grootste lezerspubliek zal hebben en de meeste aandacht krijgt. En terecht! Want hierin worden de mensen genoemd zonder wie de uitgave die u nu in handen heeft in het geheel niet tot stand gebracht zou zijn.

Dat geldt in de eerste plaats voor alle kinderen en hun ouders van wie ik hun *Willingness to invest* op de proef heb mogen stellen. Hartelijk bedankt aan een ieder die heeft overwogen aan mijn onderzoek mee te werken, ook daadwerkelijk aan mijn onderzoek heeft meegeedaan en aan hen die zelfs bereid zijn om daar nog drie jaar verder mee te gaan. Zonder u had er geen onderzoek geweest en dus ook geen proefschrift.

Bij de uitvoering van dit onderzoek heb ik nogal veel '(pro)motorkracht' tot mijn beschikking gehad, waar ik erg dankbaar voor ben. Zelfs met de eindbestemming in zicht was jullie aanstekelijke enthousiasme bijna onuitputtelijk.

Prof. dr. C. van Loveren, beste Cor, toen ik tijdens mijn studie tandheelkunde colleges 'Preventieve Tandheelkunde' bij je volgde, had ik zeker nog niet kunnen vermoeden dat wij later zo intensief zouden gaan samenwerken. Een eigenschap van jou die mij destijds ook al was opgevallen, continu blijven afvragen wat er nu precies staat en nagaan of dat wel klopt – ook bij jezelf, heb ik ook in mijn promotietijd bij jou zeer weten te waarderen. Jouw frisse kijk op ontwikkelingen in de preventieve tandheelkunde (en ver daarbuiten) is voor mij aanstekelijk en ik probeer dat voorzichtig aan over te nemen. Zonder jouw kijk langs ongebaande paden was het eerste en belangrijkste lijntje naar de gezondheidseconomie niet geworpen en had dit proefschrift een belangrijke dimensie gemist. Ik hoop dat ik, ook na mijn promotie, nog veel met je kan samenwerken en veel van je kan blijven leren.

Prof. dr. W.B.F. Brouwer, beste Werner, jou heb ik, al vanaf de eerste kennismaking aan tafel ten huize Van Loveren, leren kennen als een gedreven iemand die zodanig overloopt van enthousiasme en goede, vernieuwende ideeën, dat het voor iemand die met jou samenwerkt onmogelijk is hierdoor niet aangestoken te worden. Ook al ben je niet vanaf het prilste begin van mijn onderzoek als promotor betrokken geweest, je hebt je als geen ander in kunnen leven in de specifieke problemen die binnen de tandheelkunde spelen en kunnen aangeven waar de gezondheidseconomie een

positieve bijdrage aan kan leveren. Ik heb het dan ook als voorrecht ervaren jou als mede promotor te hebben gehad. Ook van jou hoop ik in de toekomst nog veel te kunnen blijven leren 😊.

Naast deze twee motoren heb ik ook nog – zeker in de eerste fase van het onderzoek – grote hulp gehad van mijn co-promotoren.

Prof. dr. J. Hoogstraten, beste Johan, op jouw geheel eigen wijze – waar ik overigens wel even aan moest wennen in het begin – heb je mij veel vertrouwen en vrijheid gegeven bij het uitvoeren van mijn taak als beginnend onderzoeker. Een ter correctie aangedragen stuk tekst werd subiet van alle ballast ontdaan en kwam altijd snel weer in sterk afgeslankte vorm bij zijn eigenaar terug; liefst met zo weinig mogelijk komma's en bijzinnen. Die schrapkunst ben ik nog niet geheel eigen zoals je weet, maar de bewustwording is er al wel. Wie weet wordt het nog eens wat. Ik wil ook nog even stilstaan bij het feit dat ik de laatste van talloze promovendi ben die jij in je werkzame leven als hoogleraar hebt opgeleid tot zelfstandig onderzoeker. Namens al mijn voorgangers: Johan, heel hartelijk dank voor al je gevraagd en ongevraagd commentaar. Het is erg gewaardeerd.

Dr. J.H.G. Poorterman, beste Jan, jij hebt me helemaal aan het begin van mijn onderzoeksloopbaan aan de hand genomen en laten zien dat het doen van onderzoek in de tandheelkunde echt de moeite waard is. Jij hebt me geleerd klinisch-epidemiologisch onderzoek op een gestandaardiseerde manier uit te voeren en je hebt laten zien dat serieus en leuk prima samen gaan. Dank ook voor de soms zo broodnodige relativering. Ik verheug me op alle toekomstige projecten die wij beide nog zullen uitvoeren.

Verder wil ik alle leden van de leescommissie van dit proefschrift (prof. dr. M.A.J. van Waas, prof. dr. G.H.W. Verrips, dr. J.C. Carvalho, dr. N.J.A. van Exel en dr. J.S.J. Veerkamp) heel hartelijk danken voor het feit dat zij alles wat ik in de afgelopen zes jaar heb geschreven in een korte tijd, bovengemiddeld kritisch hebben willen doornemen. Ik heb het erg gewaardeerd.

Dr. N.J.A. van Exel wil ik graag ook even apart noemen. Beste Job, na door Werner aan elkaar te zijn voorgesteld, is de nieuwe verbinding tussen gezondheidseconomie en tandheelkunde op verschillende fronten versterkt. Zo heb jij mij ingewijd in de wereld van attitudes en hoe die met Q-methodologie zijn te distilleren. Ook je hulp met de data-analyses is onmisbaar geweest evenals je geduldige uitleg en antwoorden op de meest uiteenlopende vragen die ik op het gebied van alle facetten van de gezond-

heidseconomie had. Altijd met een grote dosis nuchterheid en analytisch vermogen; als het nodig was zelfs in de vroege ochtend. Heel veel dank daarvoor. Ik hoop van harte dat we onze samenwerking kunnen blijven voortzetten.

Dr. H.M. Krol, beste Marieke, van jou heb ik de beginselen van het vak Health Technology Assessment mogen leren. Dat het evalueren van een interventie in de gezondheidszorg meer is dan een eenvoudige rekensom heb je mij op een goede manier duidelijk weten te maken. Of dat kosteneffectief geweest is, kan ik niet beoordelen. Bedankt voor de prettige samenwerking en tot in het volgende project!

Prof. dr. M.A.J. Eijkman, beste Michiel. Door jou is mijn eerste stap in de richting van het doen van onderzoek gezet. Eerst als student-assistent bij de vakgroep Sociale Tandheelkunde en Voorlichtingskunde en later – 5 jaar na mijn afstuderen – heb jij mij enthousiast gemaakt om die eerste stap om te zetten in een uitgebreidere, die heeft geleid tot dit proefschrift. Dank je wel hiervoor en ook voor je neus voor relevante zaken die leven of gaan leven in de (Sociale) Tandheelkunde.

Drs. C.M.H.H. van Houtem, beste Caroline. Net als ik heb jij een baan als gedifferentieerd tandarts-angstbegeleiding in het Medisch Centrum Alkmaar gecombineerd met het doen van (sociaal-tandheelkundig) onderzoek. Een hele uitdaging. Als geen ander weet jij hoe druk en frustrerend dat kan zijn; de ene keer ligt het stressniveau bij de ene baan bovengemiddeld hoog, de andere keer bij de andere. Het is dan goed om soms de juiste adviezen te krijgen over hoe om te gaan met enkele van onze bijzondere patiënten of soms alleen maar aangehoord te worden. Dank je wel daarvoor. Fijn in ieder geval dat je de taak als één van mijn paranimfen op je hebt genomen.

Ook het Centrum voor Tandzorg en Jeugd tandzorg in 's-Hertogenbosch ben ik mijn grote dank verschuldigd. In het bijzonder wil ik noemen: Lonneke van Herwijnen. Zij is de tandarts die enthousiast de taak op zich heeft genomen om de RCT in de praktijk uit te voeren. Het vereist nogal wat daadkracht en souplesse om een dergelijke taak op je te nemen. Heel erg veel dank daarvoor. Ook Janneke van Bussel, die deze taak heeft voortgezet ten tijde van Lonnekes tussentijdse afwezigheden; heel hartelijk bedankt. Verder wil ik Mieke v/d Hout, verantwoordelijk voor de goed gevulde agenda's met ingeplande 6- en 9-jarige kinderen, graag even apart genoemd hebben, evenals Ineke Stroink die als praktijkmanager altijd oog had voor het belang van dit project en daarbij ook nog altijd tijd vond voor een gezellig praatje als ik weer in 's-Hertogenbosch was. Ik werk nog niet bij jullie in de praktijk, maar dat ligt zeker niet aan jullie team!

Hans Broekstra, directeur, wil ik ten slotte via deze weg heel hartelijk danken voor het überhaupt praktisch mogelijk maken van het uitvoeren van mijn onderzoek in zijn praktijk. Ik besef me terdege dat het veel lef vereist om een dergelijke andere wind door de praktijk te laten waaien en een wildvreemde onderzoeker van de universiteit zes jaar lang in je keuken te laten kijken. Zonder onderzoek geen vooruitgang. Ik vind het super dat jij die mening deelt!

I also owe gratitude to Jette and Christian Christiansen. Not only because of their preparedness to come over all the way from Copenhagen to 's-Hertogenbosch and teach the dental staff of the dental clinic all the theoretical and practical 'ins and outs' of the Nexø-method but also for their inexhaustible enthusiasm making me familiar with the concepts of non-operative caries treatment and prevention. I'm already looking forward to the future ORCA meetings.

Ook bij mijn ex-collega's bij de sectie Sociale Tandheelkunde van ACTA wil ik graag een woord van dank achterlaten. Allereerst bij de motor van de afdeling: Hanny Alwicher. Dank uiteraard voor de 'regeldingetjes' die bij de uitvoer van mijn onderzoek noodzakelijk waren, maar vooral ook voor de bijpraat-momentjes 's morgens vroeg als er nog een serene stilte op de afdeling heerste. Samen met Ad de Jongh, Arjen van Wijk, Caroline van Houtem, Denise Duijster, Denise van Diermen, Erik Verrips, Irene Aartman, Jan den Dekker, Jan Poorterman, Marieke van der Zande en Michel Duyx vormen jullie de beste afdeling van het hele ACTA-gebouw (zowel vroeger aan de Louwesweg als in het nieuwe gebouw). Er worden geen vliegen afgevangen en iedereen staat altijd voor elkaar klaar. Een warm nest. Uiteraard hebben ook Carry Gresnigt-Bekker, Dennis Edeler, Floor Oosterink-Wubbe, Jacobien Kieffer, Johan Hoogstraten, Judith Versloot, Marleen Klaassen en Michiel Eijkman daaraan bijgedragen!

Ook de collega's van mijn 'andere werk' op de afdeling Mondziekten, Kaak- en Aangezichtschirurgie, Bijzondere Tandheelkunde en Orthodontie van het Medisch Centrum Alkmaar wil ik allemaal bedanken voor hun interesse. In het bijzonder wil ik Anita Warnik, Astrid Winder, Marleen van der Steen, Gerda Sponselee en Lara Scholing noemen. De eerste drie voor al die keren wanneer ik weer eens wat flexibiliteit in het beheer van mijn agenda vroeg en de laatste twee voor het geïnteresseerd aanhoren van de resultaten van mijn deelonderzoeken als er eens een patiënt op zich liet wachten. Ook Jan Elhorst wil ik graag met name noemen. Jan, bedankt voor het luisterend oor en je advies toen ik op het punt stond de keuze te maken mijn praktijk al dan niet over te dragen en mijn werkzaamheden als algemeen-practicus in te ruilen voor het doen van

onderzoek. Ten slotte wil ik ook Manon Weijers bedanken voor haar vriendschap sinds het eerste jaar van de studie tandheelkunde en voor de adviezen die zij mij naar aanleiding van haar eigen recente promotie heeft kunnen geven.

Ook andere collega's die niet direct bij dit onderzoek betrokken zijn geweest, maar mij toch op één of andere manier hebben geholpen te komen waar ik nu ben, wil ik nog wel graag met name noemen. Ted Zuidgeest heb ik leren kennen in mijn bestuurstijd van de VBTGG. Jij hebt als voorzitter een tomeloze inzet en passie uitgedragen voor de patiënten die gebruik moeten maken van de AWBZ of de Bijzondere Tandheelkunde. Dat enthousiasme werkt aanstekelijk voor iedereen die met je samenwerkt. Ook voor mij! Dank je wel daarvoor. Evenals Peter Lansen, voorzitter van de NVvK. Jou heb ik leren kennen als een evenwichtig, nuchter, relativerend en enthousiast persoon! De kindertandheelkunde is een vakgebied waar het soms lastig is tot compromissen te komen. Hoe lastig dat soms ook is, jij bent met onverminderde interesse de resultaten van mijn onderzoeken blijven volgen. Annemarie Schuller, wil ik graag bedanken voor het met me meedenken in de – nu nog korte tijd – dat ik je nieuwe collega ben bij TNO. En ook René Gruythuisen wil ik bedanken. Ook al zet je de discussie soms wel eens op scherp, de achterliggende boodschap dat het een andere kant op moet met de (kinder-) tandheelkunde snijdt zeker hout.

Het Ivoren Kruis wil ik danken voor de interesse die de vereniging heeft gesteld in de resultaten van mijn onderzoek en voor de mogelijkheid die mij zijn geboden de tandheelkundige professie van deze resultaten op de hoogte te brengen. Mariëlle Nap en Ronald Bos wil ik danken voor alle gegeven onmisbare adviezen hieromtrent.

Mijn moeder wil ik ook bedanken voor haar onvoorwaardelijke steun bij mijn besluit om deze stap richting het onderzoek te zetten en voor haar interesse in alles wat ik doe. Evenals mijn vader. Pap, in het begin vond je het maar vreemd dat ik een goedlopende tandartspraktijk na vijf jaar al weer van de hand deed om onderzoek te gaan doen. Gaandeweg heb je gemerkt wat het doen van onderzoek nu eigenlijk inhoudt en wat het voor mij betekent. Ik vind het leuk dat je dat ook bent gaan zien. Mijn broer René en zijn vrouw Marjolijn, jullie ook bedankt voor alle interesse die jullie hebben gesteld in mijn onderzoek. Ook mijn schoonvader en zijn vrouw wil ik graag bedanken; Frank en Kiki: heel hartelijk bedankt voor jullie interesse en voor de gezelligheid.

Veerle en Adne, mijn twee lieve kabouters, wat hebben jullie mij – zeker het afgelopen jaar – veel moeten missen tijdens de weekenden en wat heb ik jullie en mamma ook

gemist als zij jullie weer eens mee uit huis nam, naar Artis, de bioscoop, het museum, de speeltuin etc. etc. om mij rustig te kunnen laten werken. Ik hoop dat we alle weekenden die komen gaan dubbel en dwars kunnen gaan benutten om weer met ons viertjes op pad te gaan.

Ten slotte mijn grootste lieverd, drijvende kracht, motivator, facilitator en thuishaven: lieve, lieve Puck. Jij bent ten slotte degene die voor mij het doen van onderzoek vanuit de basis echt mogelijk heeft gemaakt. Heel erg bedankt daarvoor. Fijn dat je me als paranimf ook nog in dat laatste uurtje bij wilt staan. Hopelijk worden daarna in ieder geval de weekenden weer wat meer van ons. Ik kijk er nu al naar uit!